

PATVIRTINTA
Marijampolės Sūduvos gimnazijos
direktorius 2021 m. d.
įsakymu Nr.

**MARIJAMPOLĖS SŪDUVOS GIMNAZIJOS
GIMNAZIJOS DARBUOTOJŲ VEIKSMŲ ĮTARUS MOKINIŲ VARTOJUS ALKOHOLĮ,
TABAKĄ IR (AR) KITAS PSICHIKĄ VEIKIANČIAS MEDŽIAGAS
TVARKA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Marijampolės **Sūduvos gimnazija** (toliau – Gimnazija) vadovaujasi Gimnazijos darbuotojų veiksmų įtarus mokinių vartojus alkoholi, tabaką ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas tvarka (toliau – Tvarka), kuri reglamentuoja Gimnazijos darbuotojų veiksmus įtarus mokinių vartojus alkoholi, tabaką ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas.

2. Tvarkos tikslas – siekti kuo anksčiau nustatyti ir motyvuoti mokinius atsisakyti žalingų įpročių, laiku suteikti ankstyvosios intervencijos ir kitos pagalbos priemonės mokiniui ir šeimai, užkirti kelią alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų neteisėtam vartojimui Mokykloje.

3. Tvarroje naudojamos sąvokos ir apibrėžimai:

3.1. **Psichoaktyvios arba psichiką veikiančios medžiagos** – psichoaktyvios medžiagos, sukeliančios psichikos ir elgesio sutrikimus, kurie klasifikuojami pagal Tarptautinės statistinės ligų ir susijusių sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąjį pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM). Psichoaktyvių medžiagų samprata apima ne tik narkotikus, veikiančius psichiką, bet ir alkoholi, nikotiną, kofeiną bei lakiąsias medžiagas.

3.2. **Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija** – ugdyti asmenį, motyvuotą sveikai gyventi, nevartoti alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų.

3.3. **Apsvaigimas** – asmens psichikos būseną ar elgesio sutrikdymas, kuriuos sukelia pavartotos psichiką veikiančios medžiagos (narkotinės priemonės, psichotropinės ir kitos svaigiosios medžiagos).

3.4. **Apsinuodijimas** – iš išorės į organizmą patekusių nuodų sukelta patologinė būklė, kurios metu išryškėja tam tikri sveikatos sutrikimai (bendras silpnumas, galvos svaigimas, pykinimas ar vėmimas).

3.5. **Ankstyvoji intervencija** – psichologinės, socialinės pedagoginės pagalbos priemonės, taikomos vaikams po to, kai nustatoma, kad jie vartoja psichiką veikiančias medžiagas, skirtos skatinti nevartoti šių medžiagų.

3.6. **Mokinys** – asmuo, kuris mokosi.

3.7. **Tėvai (globėjai, rūpintojai)** – mokinio atstovai pagal įstatymą, t. y. vaiko tėvai, vaiką įvaikinus, – tėviai, nustačius globą ar rūpybą, – globėjai ar rūpintojai, įstatymų nustatytais atvejais – valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija.

3.8. **Gimnazijos darbuotojas** – Gimnazijoje dirbantys pedagogai, administracijos bei kiti darbuotojai.

4. Tvarka parengta vadovaujantis:

4.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ĮSAK-2680 „Dėl Visuomenės sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

4.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Dėl vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

4.3. Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro ir MB „Audito projektai“ parengtomis metodinėmis rekomendacijomis „Sveikatos priežiūrą mokyklose vykdančių visuomenės sveikatos specialistų funkcijų, vykdomų pagal visuomenės sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašą, metodinės rekomendacijos“ (2020).

4.4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“.

4.5. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-313 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“.

4.6. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. balandžio 7 d. Nr. V-326 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 102:2011 „Įstaiga, vykdanči formaliojo profesinio mokymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“.

II SKYRIUS

GINNAZIJOS DARBUOTOJŲ VEIKSMAI ĮTARUS MOKINIŲ VARTOJUS ALKOHOLĮ, TABAKĄ IR (AR) KITAS PSICHIKĄ VEIKIANČIAS MEDŽIAGAS

5. Gimnazijos teritorijoje griežtai draudžiama vartoti ir platinti alkoholi, tabako gaminius ar kitas psichiką veikiančias medžiagas.

6. Gimnazijos darbuotojai, įtarę, kad mokinys Gimnazijos teritorijoje vartoja ar platina tabaką, alkoholi ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas (toliau – psichiką veikiančias medžiagas), yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir (ar) apsinuodijęs jomis bei jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus, nedelsdami informuoja apie tai Gimnazijos direktorių ar jo įgaliotus asmenis, taip pat visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą mokykloje (toliau – VSS) jo darbo metu.

7. Įtarus, kad mokinys Gimnazijos teritorijoje yra apsinuodijęs psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus, nedelsiant teikiama pirmoji pagalba. Pirmoji pagalba teikiama vadovaujantis Gimnazijos Pirmosios pagalbos organizavimo tvarka.

8. Jeigu mokiniui reikalinga skubi medicinos pagalba, kviečiama greitoji medicinos pagalba (toliau – GMP), apie tai informuojamas Gimnazijos direktorius ar jo įgalioti asmenys, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), policija ir (ar) Vaiko teisių apsaugos skyriui (toliau – VTAS) pagal mokinio gyvenamąją vietą.

9. Jeigu GMP mokinį veža į asmens sveikatos priežiūros įstaigą (toliau – API), jį lydi Gimnazijos administracijos atstovas ar jų paskirtas asmuo ir lieka su nukentėjusiuoju, kol atvyks informuoti telefonu tėvai (globėjai, rūpintojai) arba jų įgaliotas asmuo.

10. Gimnazijos direktorius ar jo įgalioti asmenys nedelsdami informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus):

10.1. apie įtarimą, kad mokinys vartoja psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir kad jam reikėtų atlikti medicininę apžiūrą;

10.2. apie ASPĮ, kuriose galima nustatyti ar mokinys vartoja psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, apsinuodijęs jomis, paskirti tikslingą gydymą ir reabilitaciją;

10.3. apie institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias psichologinę, socialinę, teisinę ar kitą pagalbą;

10.4. apie suteiktą pirmąją pagalbą, skubiąją medicinos pagalbą ir (ar) išvežimą į ASPĮ, mokiniui apsinuodijus ir (ar) kilus grėsmei jo sveikatai ar gyvybei;

10.5. nedelsiant atvykti į Gimnaziją pokalbiui ir pasiimti į namus mokinį, apsvaigusį nuo psichiką veikiančių medžiagų.

11. Mokinio, vartojančio ir platinančio psichiką veikiančias medžiagas, elgesys aptariamasis Gimnazijos Vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK) posėdyje dalyvaujant mokinio klasės mokytojui, mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) bei kitiems kviestiniams mokinio gerove suinteresuotiems asmenims.

12. Gimnazijos VGK posėdyje numatomi tolimesni mokinio elgesio korekcijos veiksmai ir kita pagalba (sudaromas pagalbos planas) bei primenamas netoleravimas mokiniui piktybiškai nuolat pažeisti šios Tvarkos 5 punktą.

13. Esant pagrįstiems įtarimams ar faktams, kad mokinys ne kartą vartojo psichiką veikiančias medžiagas, tėvai (globėjai, rūpintojai) informuojami apie galimybę mokinį registruoti dalyvauti ankstyvosios intervencijos programoje.

14. Tėvams (globėjams, rūpintojams) sutikus, kad mokinys dalyvautų ankstyvosios intervencijos programoje, organizuojamas Gimnazijos VGK posėdis, kuriame priimtas sprendimas dėl dalyvavimo ankstyvojoje intervencijos programoje, siunčiamas raštu į tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriui dėl minimalios priežiūros skyrimo.

15. Jei tėvai (globėjai, rūpintojai) piktybiškai atsisako dalyvauti mokinio Gimnazijos VGK posėdžiuose, informuojamas tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių.

III. SKYRIUS

MOKINIŲ DAIKTŲ PATIKRINIMAS

16. Gimnazijos darbuotojas, kilus pagrįstiems įtarimams, jog mokinys gali turėti draudžiamų psichiką veikiančių medžiagų, nedelsdamas apie tai informuoja Gimnazijos socialinį pedagogą, direktorių ar jo įgaliotus asmenis.

17. Gimnazijos direktorius ar jo įgaliotas atstovas turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

18. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Gimnazijos darbuotojai, vienas iš jų – socialinis pedagogas, direktoriaus pavaduotojas ar jo įgaliotas atstovas.

19. Paaikšėjus, kad mokinys turi psichiką veikiančių medžiagų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

20. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų psichiką veikiančių medžiagų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) ir jie kviečiami atvykti į Gimnaziją.

21. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų psichiką veikiančių medžiagų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

22. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas socialinio pedagogo, Gimnazijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens.

IV. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Gimnazijos direktorius užtikrina, kad būtų įgyvendinama narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencija, ankstyvoji intervencija, plėtojamas tarpusavio bendradarbiavimas su vaiko teisių apsaugos tarnybomis, teisėsaugos, sveikatos priežiūros ir reabilitacijos įstaigomis.

24. Tėvai (globėjai, rūpintojai) atsako už mokinio vartojimą ir (ar) platinimą psichiką veikiančias medžiagas, pagal Lietuvos Respublikos nustatytą tvarką.

25. Informacija apie mokinius, vartojančius psichiką veikiančias medžiagas, turinčius priklausomybę nuo jų, disponuojama tiek, kiek reikalinga mokinio teisei būti sveikam užtikrinti, tačiau nepažeidžiant jo teisės į privatų gyvenimą, asmens neliečiamybę, todėl ši informacija gali būti teikiama tik Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
